

Eva Tomášková

eva.tomaskova@law.muni.cz

Katedra finančního práva a národního
hospodářství

Veřejné finance

Rozpočet EU

Struktura veřejných rozpočtů

- Soustava veřejných rozpočtů
 - nadnárodní rozpočet
 - ústřední rozpočet
 - rozpočty jednotlivých celků územní samosprávy
 - rozpočty neziskových organizací působících ve veřejném sektoru
- Mimorozpočtové fondy (státní fondy a tzv. mimorozpočtové parafiskální fondy)

Rozpočet EU

Rozpočet EU se horizontálně člení do osmi institucionálních sekcí:

- Sekce I: Evropský parlament
- Sekce II: Rada EU
- Sekce III: Evropská komise
- Sekce IV: Evropský soudní dvůr
- Sekce V: Evropský účetní dvůr
- Sekce VI: Hospodářský a sociální výbor
- Sekce VII: Výbor regionů
- Sekce VIII: Evropský ombudsman a Evropský úřad pro dohled nad ochranou dat

Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, zejména § 37

Zásady rozpočtu EU

- **zásada jednotnosti a správnosti rozpočtu**
- **zásada ročního rozpočtu**
- **zásada vyrovnanosti**
 - příjmy a výdaje rozpočtu EU musí být vždy vyrovnané, přebytek (je převeden do dalšího finančního období), deficit (v následujícím roce je započítán do výdajů rozpočtu)
- **zásada zúčtovací jednotky**
 - rozpočet se sestavuje, plní i vyúčtovává v eurech;
- **zásada obecnosti**
 - celkové příjmy musí pokrývat celkové položky na platby. Až na výjimky uvedené ve finančním nařízení se všechny příjmy a výdaje vykazují v plné výši bez jakýchkoli vzájemných zápočtů;
- **zásada specifikace**
 - výdaje rozpočtu jsou přiřazeny do jednotlivých hlav a kapitol;
- **zásada řádného řízení**
 - použití položek rozpočtu musí být v souladu se zásadami hospodárnosti, účinnosti a efektivity;
- **zásada transparentnosti**

Příjmy EU

- **tradiční vlastní zdroje**
 - zemědělské dávky (tj. cla uvalená na dovoz zemědělských produktů)
 - dávky z cukru a izoglukózy
 - cla z obchodu se třetími zeměmi vybraná podle společného celního tarifu
- **podíl na dani z přidané hodnoty (DPH)**
- **podíl z hrubého národního důchodu (HND) členských států**
(95-99 % celkových příjmů)
- **Ostatní (1-6 %)**
 - poplatky vztahující se k fungování Evropského hospodářského prostoru, poplatky za administrativní činnost institucí, daně z příjmu zaměstnanců institucí ES, pokuty, přebytek rozpočtu z předchozího roku, úroky z opožděných splátek, pokuty firem za porušení soutěžního práva atd.

Složení vlastních zdrojů

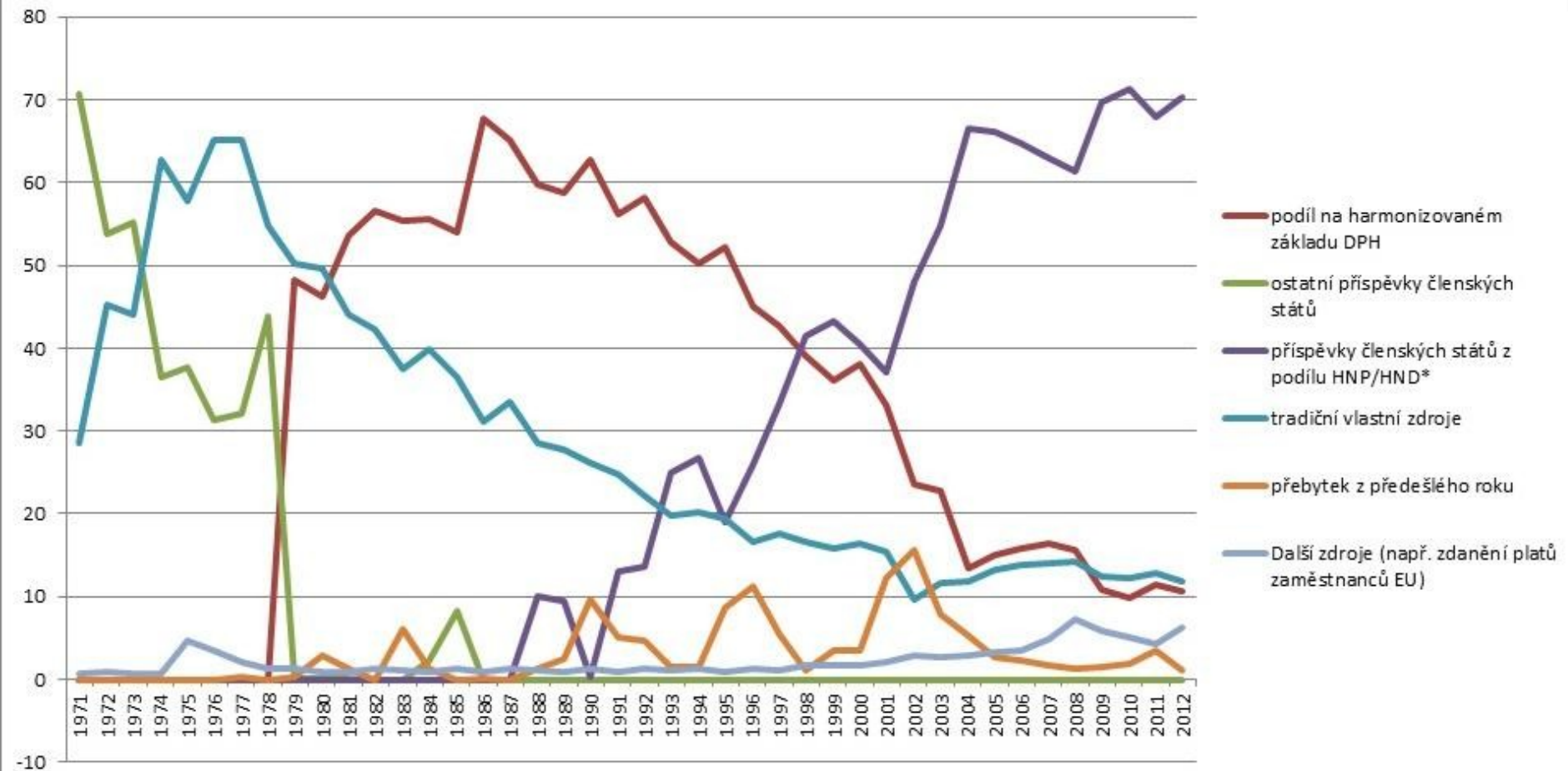
- Tzv. tradiční vlastní zdroje
 - Cla na dovoz ze třetích zemí a dávky na trhu s cukrem
 - Cca 10-12 %
 - Země si od 1. ledna 2021 nechávají 25 % z vybraného cla na pokrytí nákladů na výběr.
- Zdroj založený na DPH
 - Násobek jednotné sazby 0.30 % na harmonizovaný vyměřovací základ DPH (složitý statistický proces)
 - Vyměřovací základ – limit 50 % HND
 - Cca 10-13 %
- Zdroj založený na HNP
 - Zdroj k vyrovnávání rozpočtu
 - Určité procento z HND
 - Cca 70-74 %
 - Každá země EU do EU převede jednotný procentní podíl svého HND. Tento procentní podíl se nastavuje tak, aby celkové příjmy odpovídaly dohodnuté úrovni plateb.
- Nový
 - Od 1. ledna 2021 je novým vlastním zdrojem EU stává příspěvek zemí EU založený na množství nerecyklovaného plastového obalového odpadu.

EU a reakce na COVID-19

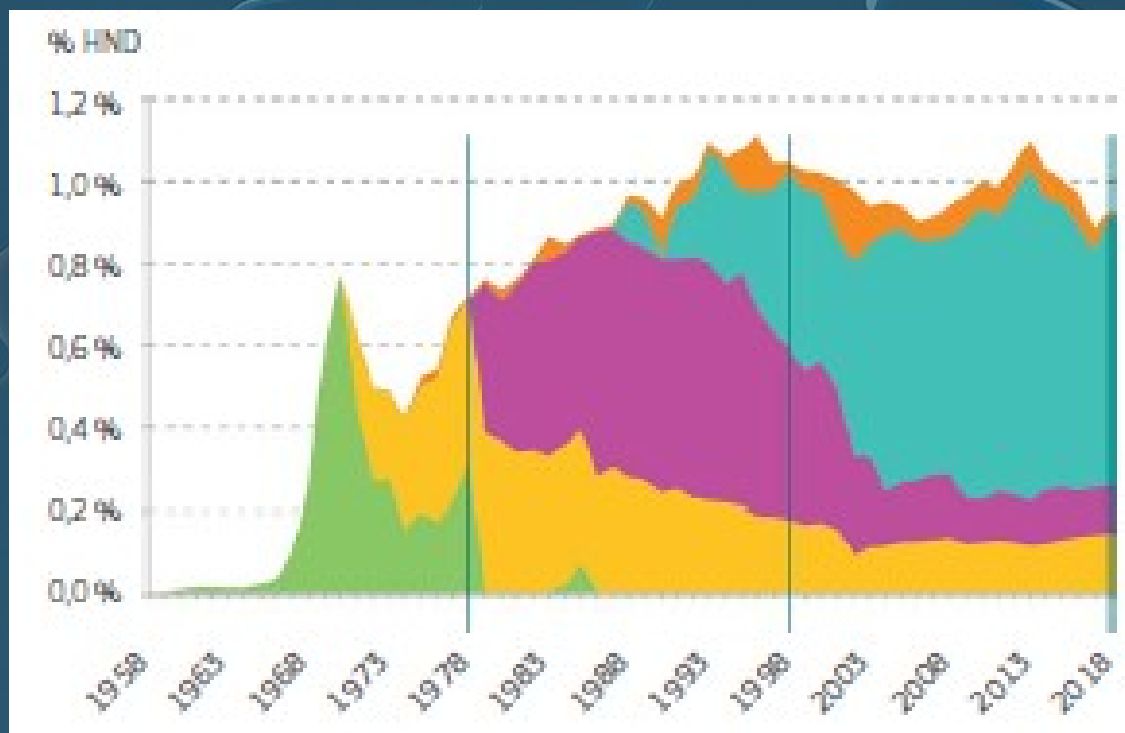
- Rozhodnutí (EU, Euratom) 2020/2053 také Komisi opravňuje, aby si výjimečně na kapitálových trzích dočasně vypůjčila až 750 miliard EUR v cenách roku 2018 za účelem řešení důsledků krize způsobené onemocněním COVID-19. V souvislosti s tím se výjimečně a dočasně sníží strop vlastních zdrojů o dalších 0,6 procentního bodu, aby se pokryly veškeré závazky EU vyplývající z této půjčky, dokud nebudou veškeré půjčené prostředky splaceny.
- Zdroj: https://eur-lex.europa.eu/summary/glossary/community_own_resources.html?locale=cs

Vývoj příjmů rozpočtu

Vývoj příjmů rozpočtu

Finanční příspěvky

Clá

Statistický vlastní zdroj z DPH

Vlastní zdroj z HND

Ostatní příjmy

POTENCIÁLNÍ ZDROJE PŘÍJMŮ	CO JE TO?	PROČ BY MĚLY BÝT ZVÁŽENY?	JAK BY MOHLY FUNGOVAT?	KOLIK BY MOHLY PŘINĚST DO ROZPOČTU EU?*
 <p>Příspěvky stanovené na základě zjednodušené daně z přidané hodnoty</p>	<p>Spotřební daň vycházející z přidané hodnoty veškerého zboží a služeb prodávaných v EU.</p>	<p>Ustálený harmonizovaný základ daně v celé EU na základě jednotného trhu.</p>	<p>Zjednodušený výpočet. Uplatňovaná sazba o zjednodušeném základu DPH.</p>	<p>105 až 140 miliard EUR v průběhu 7 let</p>
 <p>Společný konsolidovaný základ daně z příjmů právnických osob včetně digitálního sektoru</p>	<p>Společný konsolidovaný základ daně z příjmů právnických osob je jednotný soubor společných pravidel pro výpočet zdanitelných zisků společností v Unii.</p>	<p>Velké společnosti mají značný prospěch z jednotného trhu. Příspěvek stanovený na základě harmonizovaného základu daně z příjmů právnických osob by posílil vazbu mezi příjmy jednotného trhu a financováním Unie.</p>	<p>Každý členský stát bude danit svůj podíl zisků vlastní vnitrostátní sazbou daně a mohla by být zavedena uplatňovaná sazba EU.</p>	<p>21 až 140 miliard EUR v průběhu 7 let</p>
 <p>Příjmy ze systému pro obchodování s emisemi</p>	<p>Základním kamenem politiky EU v oblasti klimatu je systém EU pro obchodování s emisemi. Řada „povolenek“ je dražena členskými státy a odkupována společnostmi na pokrytí jejich emisí skleníkových plynů.</p>	<p>Značné příjmy vytvořené na základě plně integrované politiky EU.</p>	<p>Podíl výnosů z dražeb povolenek by mohl být k dispozici pro rozpočet EU.</p>	<p>7 až 105 miliard EUR během 7 let (v závislosti na ceně uhlíku).</p>
 <p>Ražebné</p>	<p>Ražebné je příjem, který plyne centrálním bankám a vládám z vydávání peněz.</p>	<p>Měnový příjem Evropské centrální banky z vydávání eura je přímo spojen s hospodářskou a měnovou unií.</p>	<p>Podíl čistého zisku odvedený do státních pokladen by mohl být k dispozici pro rozpočet EU.</p>	<p>10,5 až 56 miliard EUR v průběhu 7 let</p>

* v závislosti na daňovém základu a uplatňovaných sazbách.

Zdroj: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/modernising-revenue-sources-eu-budget_cs.pdf

Výdaje rozpočtu EU

- Výdaje všech evropských institucí
 - Největší část – výdaje Komise
- Za rok průměrně pouze 1 % HND EU
- Výdaje na politiku EU
 - Na zemědělství a rozvoj venkova
 - Politiku soudržnosti
 - Vnější vztahy
 - Výzkum
 - Životní prostředí, atd.

Položky na závazky, mil. EUR, ceny roku 2011	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2014- 2020
1. Inteligentní růst podporující začlenění	60 283	61 725	62 771	64 238	65 528	67 214	69 004	450 763
1a Konkurenceschopnost pro růst a zaměstnanost	15 605	16 321	16 726	17 693	18 490	19 700	21 079	125 614
1b Hospodářská, sociální a územní soudržnost	44 678	45 404	46 045	46 545	47 038	47 514	47 925	325 149
2. Udržitelný růst: Přírodní zdroje	55 883	55 060	54 261	53 448	52 466	51 503	50 558	373 179
z toho: výdaje související s trhem a přímé platby	41 585	40 989	40 421	39 837	39 079	38 335	37 605	277 851
3. Bezpečnost a občanství	2 053	2 075	2 154	2 232	2 312	2 391	2 469	15 686
4. Globální Evropa	7 854	8 083	8 281	8 375	8 553	8 764	8 794	58 704
5. Správa	8 218	8 385	8 589	8 807	9 007	9 206	9 417	61 629
z toho: správní výdaje orgánů	6 649	6 791	6 955	7 110	7 278	7 425	7 590	49 798
6. Náhrady	27	0	0	0	0	0	0	27
Položky na závazky celkem	134 318	135 328	136 056	137 100	137 866	139 087	140 242	959 988
Jako % HND	1,03 %	1,02 %	1,00 %	1,00 %	0,99 %	0,98 %	0,98 %	1,00 %
Položky na platby celkem	128 030	131 095	131 046	126 777	129 778	130 893	130 781	908 400
Jako % HND	0,98 %	0,98 %	0,97 %	0,92 %	0,93 %	0,93 %	0,91 %	0,95 %
Dostupné rozpětí	0,25 %	0,25 %	0,26 %	0,31 %	0,30 %	0,30 %	0,32 %	0,28 %
Strop vlastních zdrojů jako % HND	1,23 %	1,23 %	1,23 %	1,23 %	1,23 %	1,23 %	1,23 %	1,23 %

Zdroj: Euroskop [cit. 10. 10. 2016] Dostupné z: <http://www.euroskop.cz>

Víceletý finanční rámec 2021-2027

I. JEDNOTNÝ TRH, INOVACE A DIGITÁLNÍ OBLAST 187,4 MLD. EUR

- 1 Výzkum a inovace
- 2 Evropské strategické investice
- 3 Jednotný trh
- 4 Vesmír

SOUDRŽNOST A HODNOTY 442,4 MLD. EUR

- 5 Regionální rozvoj a soudržnost
- 6 Hospodářská a měnová unie
- 7 Investice do lidí, sociální soudržnost a hodnoty

PŘÍRODNÍ ZDROJE A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ 378,9 MLD. EUR

- 8 Zemědělství a námořní politika
- 9 Životní prostředí a oblast klimatu

BEZPEČNOST A OBRANA 27,5 MLD. EUR

- 12 Bezpečnost
- 13 Obrana
- 14 Reakce na krizi

SOUSEDSTVÍ A SVĚT 123 MLD. EUR

- 15 Vnější činnost
- 16 Předvstupní pomoc

MIGRACE A SPRÁVA HRANIC 34,9 MLD. EUR

- 10 Migrace
- 11 Správa hranic

EVROPSKÁ VEŘEJNÁ SPRÁVA 85,3 MLD. EUR

- 17 Evropská veřejná správa

Specifika rozpočtu EU

- Největší příjmy:

- příspěvky,
- část výnosu DPH,
- clo

(Zcela zde chybí příjmy z ostatních daní a z odvodů sociálního pojištění.)

- Největší výdaje:

- zemědělská politika

Zdroj: Kemeľ, M. Rozpad EU [cit. 2017-03-25]. Dostupné z:
<https://kreslenyvtip.cz/miroslav-kemel/3609>

Schvalovací proces

- Upraveno v čl. 314 SFEU
 - Nařízení č. 966/2012 EP a Rady ze dne 25. 10. 2012 (rozpočtové zásady) + 2015/1929 ze dne 28. 10. 2015
- **1. fáze – návrh rozpočtu vypracovaný Komisí (nejp. 1. září)**
 - *EP a Rada stanoví pokyny k prioritám*
- **2. fáze – postoj Rady (nejp. 1. října)**
 - *Parlamentní výbory předkládají stanoviska rozpočtovému výboru*
- **3. fáze – postoj Parlamentu (42 dnů)**
 - *Schválení/žádný postoj; pozměnění -> Radě -> schůze dohodovacího výboru*
X Rada do 10 dnů přijme pozměňovací návrhy
- **4. fáze – dohodovací řízení + schválení rozpočtu**
 - *Dohodovací výbor má za úkol dospět k dohodě o společném návrhu ve lhůtě 21 dnů*
 - *X nový návrh Komise*
 - *Parlament a Rada - 14 dní na chválení*
- **5. fáze – dodatečné a opravné rozpočty**

KOMISE Návrh rozpočtu

1. září

RADA Čtení návrhu rozpočtu – změny

1. října

PARLAMENT Čtení změn

13. listopadu
(42 dní)

ANO

Většina odevzdaných hlasů

Rozpočet přijat

NE

Většina poslanců

Dohodovací výbor

Rada přijme
do 10 dnů změny
Parlamentu

PARLAMENT A RADA Společný návrh

od 13. listopadu
do 4. prosince
(21 dní)

ANO

do 14 dnů

Rozpočet přijat

NE

do 14 dnů

Návrh rozpočtu zamítnut

18. prosince
(14 dní)

Komise předloží nový návrh rozpočtu

(*) Parlament schválí společný návrh a poté se do 14 dnů od zamítnutí Radou rozhodne (většinou svých členů a 3/5 odevzdaných hlasů) potvrdit všechny nebo některé změny ze čtení.

Kontrola rozpočtu

- Vnitřní
 - Ex post jednotlivými institucemi EU, členskými státy
- Vnější
 - Zprávy o plnění rozpočtu – měsíční zprávy, každoroční hodnotící zpráva
 - Roční účetní závěrka
 - předběžný audit Evropského účetního dvora
 - konečná závěrka zasílaná EP a Radě pro udělení absolutoria
 - Externí audit a „prohlášení o věrohodnosti“ EÚD
 - Politická odpovědnost vůči EP – „absolutorium“ + doporučení Rady
- Evropský semestr
 - Pro dosažení cílů strategie Evropa 2020
 - 6-ti měsíční období analýz rozpočtové a strukturální politiky členských států

Programové období 2014 - 2020

- ČR mohlo čerpat prostředky ve výši téměř 24 miliard eur.
- http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/fe43f9e7-ff58-4a20-91bc-9556c92847b5/Abeceda_nahled-3.png
- <http://www.mfcr.cz/cs/zahranicni-sektor/hospodareni-eu/prostredky-alokovane-pro-cr/programove-obdobi-2014-2020>
- [http://www.mfcr.cz/cs/zahranicni-sektor/hospodareni-eu/pozice-cr-vuci-rozpoctu-eu/2020/cista-pozice-cr-ve-vztahu-k-rozpoctu-eu-39115\)](http://www.mfcr.cz/cs/zahranicni-sektor/hospodareni-eu/pozice-cr-vuci-rozpoctu-eu/2020/cista-pozice-cr-ve-vztahu-k-rozpoctu-eu-39115)
- <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2021/cista-pozice-cr-vuci-eu-loni-dosahla-857-40792>

- <https://www.mfcr.cz/cs/zahranicni-sektor/hospodareni-eu>

Děkuji za Vaši pozornost. 😊

CELŽIVOTNÍM STUDIEM JSEM DOSPĚL K ZÁVĚRU, ŽE KRIZE JE PŘIROZENÝM STAVEM LIDSKÉ SPOLEČNOSTI...